

Štajnbirtov vodnjak Pod Plevno

Letos (1996) spomladi se je Jurij Miklavč, Štajnbirtov z Ljubljanske ceste 5 Pod Plevno, odločil, da obnovi kamniti vodnjak pred hišo. Iz starega vodnjaka s talno vodo so do leta 1965 napajali živino. Zaradi tresljajev, ki so jih povzročala motorna vozila, ki so vozila mimo hiše, so stene vodnjaka popokale in vanj je proniknila gnojnica. Če bi Jurij hotel vodnjak ozdraviti, bi bilo potrebnih kar nekaj deset let, da bi se očistil in bi bila voda spet pitna. Vodnjak je bil že dotrajan in nekako skrit za lipo, zato ga je mladi Štajnbirt prestavil za 9 metrov vzhodneje ob cesti, tako da je bolj na očeh. Prijatelj, Bosanec Džordž iz Medvod, mu je iz hrasta naredil leseni del, sam pa si je pripravil lesen model in po njem oblikoval pločevinasto kapo, ki jo je stolkel in zlotal iz bakrene pločevine, ki mu je ostala od žlebov. Kljuko in druge železne dele je zaščitil proti rjavemu.

Kamniti okvir je iz domačega kamna, svetlega kamnitničana, s 150 centimetri premera in 110 centimetrsko odprtino ter 80 cm visok. Izdelan je iz enega kosa, kar je redek primer, saj ni lahko dobiti tako velike, enakomerne in homogene samice. Težje je tudi klesanje, premikanje in postavljanje tako velikega oklepa. Ker pa je bil kamen v bližini, naročnik pa birt, gostilničar, se je to pač

Obnovljeni Štajnbirtov vodnjak, za njim pa lipo pod katero je stal svoj čas

dalo. Iz istega kamna, torej iz oligocenskega škofjeloškega konglomerata, so tudi portala na sprednji in zadnji strani hiše, kletni okenski okviri ter velika, lepo profilirana klop, predstavljena za hišo.

Vodnjak je ohranjeni domačiji v okras in primer občutka lastnikov za lepo in za varovanje dediščine.

Pripis:

Naj ob tem omenimo še znamenje, veliki križ nasproti vodnjaka. Ta je prvotno stal približno sto metrov nazaj proti mestu na Pepetovi zemlji. Zaradi gradnje naselja Pod Plevno so ga prvič predstavili konec sedemdesetih oziroma v začetku osemdesetih let v bližino sedanjega mesta. Ker pa je bil tam "v napoto" garažam, je dal Štajnbirtov Ciril, Jurijev oče, na razpolago prostor nasproti njihove hiše. Znamenje so obnovili in prebarvali staroselci: Žargarjev, Kovačev, Rantkov in Štajnbirtov. Temelj znamenja je bil zabetoniran in leta 1990 postavljen na kamnit podstavek nekdanjega Planinovega znamenja iz leta 1886, ki je bil svojčas na drugi strani Podplevne. Tudi ta podstavek je iz svetlega kamnitničana.

(Po pripovedovanju Cirila Miklavča – Štajnbirta, novembra 1996)